

Кремля, і зухвале та цинічне у своєму беззаконні судилище над Надією Савченко з геть абсурдними обвинуваченнями, і демонстративне захоплення Дебальцевого вже після набуття чинності Мінськими угодами.

За великим рахунком, Путін нині воює на Донбасі за свій пресловутий рейтинг із прицілом на майбутні вибори. Для нього головне – показати своєму потенційному електорату всередині країни, що він «крутий». Що його бояться і з ним рахуються на міжнародній арені, а він вільний робити все, що йому заманеться. Домовлятися із західними лідерами й одразу ж порушувати взяті на себе зобов'язання. Вимагати від України передоплату за газ і не виконувати умов поставки. Або продавати їй вугілля, але затримувати на кордоні на невизначений час уже проплачені ешелони з ним. Або перекроюва-

ти карту світу на власний розсуд. Усе це – блеф постарілого совдепівського кадебіста, розлюченого на решту світу, оголошеного ним априорі «фашистським».

Хоча він розуміє, що відкрито змагатися з тією ж таки Америкою, тим паче з НАТО, йому не по кишені й не по зубам. Військовий потенціал РФ тільки країнам альянсу поступається в 20 разів, не кажучи вже про відставання в технологічній і економічній сферах. От і залишається шантажувати їх ядерною бомбою, новою військовою доктриною й готовністю «перетворити США на радіоактивний попіл», як про це відверто заявив головний кремлівський брехун Д. Кисельов.

Відкрите ведення війни в Україні неприйнятне й ще з низки причин, які загрожують путінській недоімперії остаточною катастрофою – ви-

гнанням з Радбезу ООН з усіма сумними наслідками, що з цього випливають, та економічним крахом, бо тоді вже ніщо не втримуватиме міжнародну спільноту від вжиття найкардинальніших заходів стосовно Росії. Знахабнілий агресор має намір «кошмарити» Україну доти, доки відчуватиме свою безкарність, що нині визначається нашими військовими можливостями.

Усе сказане вкотре підтверджує важливість зміцнення Збройних Сил України – головного засобу забезпечення нашої державної незалежності та територіальної цілісності. Бо сильна держава й сильна армія – це синоніми нашої майбутньої перемоги. А реформована європейська Україна, яка подолала всі негаразди й передовсім корупцію, стане вироком феодальному путінському режимові в Росії.

Захід має розуміти, що так довго не може тривати – одну голову зрубали, натомість з'явилося три...

Про пекло війни на Сході України, проблеми на окупованих територіях Луганської та Донецької областей, настрої населення й військових розповідає спеціальному кореспондентові журналу «Віче» заступник керівника штабу АТО Валентин ФЕДІЧЕВ.

Нема віри

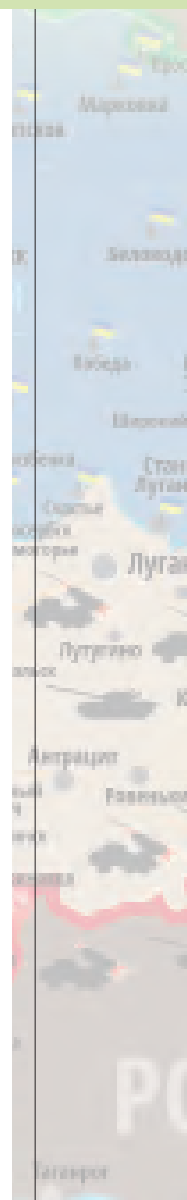
– Валентине Миколайовичу, яка наразі обстановка на лінії зіткнення? Чи дотримується режим припинення вогню?

– Військові, які перебувають на лінії зіткнення, відзначають значне скорочення кількості обстрілів. Обстріли з важких систем припинилися на всіх ділянках, окрім району Донецька. Зі стрілецької зброї обстрілюють, однак з тим, що було тиждень то-

му, не порівняти. На жаль, ми спостерігаємо процес взаємної недовіри. Домовленість про те, що через добу після фактичного припинення вогню почнеться відведення військової техніки, поки що дотримується надто обережно. До того ж обома сторонами. От, приміром, українська сторона й «ДНР» і «ЛНР» почали відведення протитанкових гармат 100-міліметрових МТ-12 на 25 кіломе-

трів. На жаль, наша розвідка зафіксувала, що в районі Луганська, Маріуполя й Донецька противник спочатку формує колону на очах журналістів і спостерігачів та відводить її, а потім ця колона повертається або розходить новими напрямками.

Крім того, наша розвідка зафіксувала, що готується масштабна провокація в районі Харкова. Вона може бути пов'язана з об-

стрілом міста. Обстрілюватимуть Харків з території РФ системами «Смерч» підвищеної дальності чи «Торнадо-3», а звинуватять у цьому українських військових. Укажуть район, де нібито зосереджені наші установки. Якщо така інформація є, то ми її не прихо-

уватимемо. Ми попереджаємо: якщо схоже станеться, то це буде саме провокація. Її мета – погіршити ситуацію в Україні, зокрема в Харкові, де, на думку терористів, є схильність до сепаратистських настроїв. Так вони вважають. І такі от удари нібито «укра-

їнських карателів» спонукатимуть мешканців Харкова до бажання зі зброєю в руках протистояти українській владі. Ми певні, що провокація зірветься. Проте навіть якщо вона станеться, харків'яни на неї не піддадуться.

Навіщо війна

Ми переконалися, що суто військового шляху розв'язання цього конфлікту немає. Адже протистояння з використанням артилерійських систем, систем залпового вогню, мінометів, а останнім часом і літаків з боку «ЛНР» і «ДНР» призводить до руйнування інфраструктури й значних жертв і з українського боку, і з російсько-сепаратистського.

Усе це не має логічного пояснення. Знищують людей, інфраструктуру, промисловість, житло... А навіщо, з якою метою? Стереотип, що з одного боку – фашисти, а з другого – антифашисти, годиться тільки для обмежених людей. Я певен, що мешканці Донецької й Луганської областей, які опинилися на окупованій сепаратистами території, такими не є, як навряд чи є повними ідіотами найманці з РФ, інших країн. Не є ідіотами й російські військовослуж-

бовці, 13 тисяч яких воюють на території України. Саме регулярних збройних сил.

– Навіщо тоді ця війна, на ваш погляд?

– Причина затягування конфлікту дедалі частіше лунає в деяких заявах Путіна. Ключовими серед них, на наш погляд, є ті, де зазначається, що потрібно шукати місце «ДНР» і «ЛНР» у складі України, що Україна має офіційно визнати статус цих наддержавних утворень. Зрозуміти ці заяви дуже просто: йдеться про перетворення України з унітарної держави на федеративну чи навіть конфедеративну. Потім ці території фактично визначатимуть позицію України в зовнішній політиці. За такої ситуації самопроголошені республіки зможуть блокувати будь-яке самостійне рішення України, й ми перетворимося

на державу-маріонетку. Саме цим і пояснюється те, що Путін, навіть підписавши Мінські угоди, не докладає зусиль до вирішення такого простого питання, як припинення постачання зброї. Колони йдуть щодня. Везуть переважно боєприпаси для систем залпового вогню, самохідних артилерійських установок великого калібру. До того ж боєприпаси перевозять не тільки автомобільним транспортом, а й залізницею. Таке враження, що поставивши підпис і зменшивши інтенсивність вогню, мають на меті виграти час для перегрупування, нагромадження сил з наступним продовженням воєнних дій. Така ситуація нас не влаштовує. Ми розуміємо, що збройне протистояння не приведе до довгоочікуваного миру, відновлення цілісності, припинення страждання цивільних і військових.

Що робити?

– Що за цих умов, на ваш погляд, має робити Україна?

– Це основне питання. Наближається літо, і ми вже рік як у стані війни на Сході. Питання потрібно ставити про зміни, які мають відбутися всередині України. Картинка, котру подають для жителів «ЛНР» і «ДНР», – це розпад економіки, криза влади. Як приклад наводять такі факти: падіння цін, тяжке становище біженців, проблеми з озброєнням у Збройних Силах України. На цьому тлі демонструють свої безмежні можливості в одержанні зброї, енергоносіїв та іншого з території РФ. Людям фактично навіюють думку, що немає потреби вертатися в Україну, мовляв, там рівень життя людей постійно погіршується. Саме з реального спростування такого погляду й потрібно розглядати проблеми повернення територій.

Збройні сили виконують і надалі виконуватимуть свою головну функцію – не допустити захоплення нових територій, не допустити там війни. Ми це робимо й робитимемо. Але навіть у збройних силах, де більшість військо-

вих служить за призовом, вояки не мають сумніватися стосовно того, як почуватися їхні родини. А така впевненість насамперед залежить від рівня життя, купівельної спроможності, рівня зарплат і пенсій. Якщо наші союзники бачать в Україні силу, яка протистоїть агресії РФ, то вони передовсім мають знати, що нам потрібна їхня економічна допомога. Ми не можемо допустити обвалу економіки.

Я думаю, що західні держави давно прорахували ресурси протиторчих сторін. Не може так бути: ми знищуємо техніку сепаратистів, а їй стає дедалі більше, як у казці про Змія Горинича – одну голову зрубують, а три виростає. Наші військові ресурси не порівняти з ресурсами РФ, яка без обмежень спрямовує свою міць на Схід України.

Особливо слід підкреслити роль територій, на котрі виїхали біженці. Важливо змінити ставлення до того регіону, до якого належить Краматорськ. Це місто машинобудування. Певно, так не має бути, що й через півроку після визволення цієї території машинобудування залишається орі-

єнтованим на російський ринок. За такої ситуації люди, які там працюють, є заручниками страху: як не буде російського ринку, то вони втратять роботу. Маємо розуміти, що ці регіони – вирішальні для зміни свідомості людей стосовно цієї війни. Все залежатиме від того, як розпорядимося великим бюджетним пирогом, які кошти виділимо для розміщення оборонних замовлень на підприємствах цього регіону. Заводи регіону повинні одержати оборонні замовлення. А люди мають знати: вони працюють на Україну й не втратять роботи через відсутність російських замовників. Окрім того, нові замовлення зможуть допомогти працевлаштувати біженців з «ДНР» і «ЛНР». Вони не будуть утриманцями й зароблятимуть собі на життя. Війна стає затяжною, конфлікт тривалим. Маємо не лише ухвалювати рішення стосовно людей, вірних Україні. Ці заходи повинні бути швидкими й ефективними. Саме це я прагну донести через журнал «Віче» до людей, котрі ухвалюють державні рішення, – депутатів, міністрів.

Заради чого

– А що сталося поблизу Дебальцевого?

– Проблема Дебальцевого – це проблема відповіді на запитання «заради чого?». Якби ми готувалися до повномасштабного наступу, тоді термін «плацдарм» був би актуальним. Однак такого не було. Тому «дебальцевський плацдарм» був украй не вигідний для оборони, й хоч скільки військ туди спрямовували, він залишався вогневим мішком. Усього 12 кілометрів у найвужчому місці, а це означає, що всі основні системи з трьох сторін прострілювалися наскрізь. І хоч скільки військ туди завели, це були б мішені для поразки.

Від самого початку ми не збиралися цю територію тримати довіку, проливаючи кров. Але водночас ми не погодилися з тим, що перебуваємо в котлі й вихід можливий тільки після складання зброї. Нічого такого не сталося, не було котла й масової здачі в полон. Понад те, тривала оборона при перевазі противника (подеколи артилерійська перевага була більш як у 7 разів). Сам відступ викликав у суспільстві нотки розчарування й побованьня за поразку в цьому конфлікті. Розглядали його й як нашу готовність надалі лишати території. Але оборона за цих умов продемонструвала, що збройні сили навчилися воювати. Навіть незважаючи на те, що більшість не є військовими. У Збройних Силах України воюють і шахтарі, і трактористи, й учителі, і медики, і люди інших мирних професій, які ніколи не воювали. Але їх покликана Батьківщина й вони навчилися. Саме це продемонстрували події навколо Дебальцевого.

– Як особисто ви виходили з Дебальцевого?

– Ми виходили з командуванням сектору пішки. Довелося йти територією розташування противника. Ми вже не молоді люди – нам 54–55 років. Але свої 60 кілометрів у бронезилетах, із днюваннями на землі (пересувалися переважно вночі, а вдень ховалися від обстрілів), ми подолали. Змогли подивитися на противника: пройшли через його ар-

тилерійський та танковий підрозділи. Нам допомагав Бог. Коли замерзали – знаходили російську машину зі спальниками, коли стріляв танк – осколки нас оминали, коли знесилені вийшли на нашу територію – до нас під'їхав патрульний автомобіль.

– Як ви загалом оцінюєте вихід із Дебальцевого?

– Ми очікували гіршого. Але коли вийшли й довідалися результату... Схилили голови перед загиблими, однак втрати були мінімально можливими. Терористи вважали, що в районі Дебальцевого не менш як 8 тис. українських військових, а там було трохи більш ніж 1,5 тис. солдатів у південній частині й ще близько 100 – у північній. Навіть після відступу наших військ противник ще тиждень вів вогонь по кістяках залишеної нами техніки. Він був певен, що основне угруповання досі там.

– А Дебальцеве наразі має значення як залізничний вузол?

– Як великий вузол він має значення тільки в єдиній Україні. Коли через нього йдуть вантажі з Росії, Казахстану. В нинішній конфігурації це мертво місто й мертва транспортна артерія. Для «ДНР» важливіший Іловайськ – це пряма залізнична колія в Ростовську область. Звідти йдуть ешелони, але не з продуктами й ліками, а з боєприпасами. Саме ці боєприпаси на нас випробували поблизу Дебальцевого, коли противникові було наплеврати, що це наша земля. Земля Донеччини. «Гради» вивалювали повні пакети. Обстріли були безперервними. Я захоплююся мужністю наших солдатів, які все це витримали з честю.

– Чи постраждала боєздатність армії через втрату техніки поблизу Дебальцевого?

– Будь-яка втрата навіть одного автомобіля чи танка відчутна – це гроші. І техніку потрібно буде відновлювати. Звісно, краще б таких втрат не було. Однак це неможливо. Якщо територія залишається за противником, пошкоджена техніка також залишається там. На проведення запланованої оборонної операції це не вплине. Для активної оборони техніка є. Але те, що ми втратили, шкода – це ж народне майно.

– Західна допомога може виправити ситуацію з технікою?

– Нам потрібна військово-технічна допомога союзників. Ми завжди були мирною державою й не запасалися військовою технікою. До такої війни не готувалися. Припускали

можливість коротких конфліктів біля кордону, обмеженого довжиною на сотню і вглиб країни на 50 кілометрів. Ми вважали, що наявних запасів цілком достатньо. Але життя склалося інакше, й нам довелося стикнутися з безмежним військовим потенціалом РФ. Наразі ми ведемо переговори про постачання оборонного озброєння. Хоча суто оборонного озброєння взагалі-то не існує. Це лексика з погляду застосування. У ньому є потреба, щоб запобігти поширенню конфлікту на нові території, а далі нехай вирішують політики.

– А чи зможе українська армія стримувати просування противника?

– Ми спроможні не тільки захищати територію, а й вести активні воєнні дії. Просто Україна демонструє моральність і вірність договірним зобов'язанням. Ми від початку року не проводили активних бойових дій, за винятком двох випадків: у районах Луганська й Маріуполя. І ті лише задля того, аби відтіснити противника від міст, щоб позбутися обстрілів. Знаючи віроломність противника, ми дуже серйозно ставимося до тієї військової сили, яка прикриває мирні міста. І кількість військ, і кількість оборонних смуг, їхнє забезпечення з кожним днем нарощуються. Використовуємо й місцеву інфраструктуру. На нашу думку, вже найближчим часом оборонні споруди будуть на такому рівні, який виключатиме будь-яке просування противника, незважаючи на його потенціал.

– Чи поповнюють ряди військових призовники чергової хвилі мобілізації?

– Ми виконуємо вимогу Президента: в армію йтимуть підготовлені бійці. Вони пройдуть повний курс підготовки, їх виводитимемо поступово до вже наявного ядра. Поки що все виходить, час і оперативна обстановка дають змогу це втілити.

– Волонтери й надалі допомагають армії?

– Допомога народу не слабшає. Волонтерська допомога йде конкретному підрозділу й на замовлення військовослужбовців. Ті ресурси, які витрачає держава, на порядок вищі волонтерських. Однак різниця в тім, що держава витрачає на паливо, озброєння, транспорт, зарплату. Це величезні ресурси, які послаблюють економіку. А значення волонтерського руху в постачанні необхідного солдатів не можна переоцінити, таку допомогу сприймають набагато ближче, щиріше, ніж державну.

Розмову вів
Андрій РОМАНЕНКО.

Вихід із Дебальцевого